

POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI

autorka práce: Lucie Pávková

téma práce: Koncept „zla“ v zahraniční politice USA na příkladu administrativy George W. Bushe

autor posudku: PhDr. et Mgr. Kryštof Kozák, PhD., Institut mezinárodních studií, FSV UK

datum: 18. ledna 2012

Předložená práce Lucie Pávkové se zabývá tím, jakým způsobem vnímání konceptu zla ovlivňovalo zahraniční politiku administrativy George W. Bushe. Na začátku práce autorka rekapituluje nejdůležitější mezníky při vývoji chápání zla v mezinárodních vztazích. Následuje kvantitativní i kvalitativní analýza nejdůležitějších projevů amerického prezidenta se zaměřením právě na koncept zla v nich obsažený. Autorka pak dále ukazuje, jaké mělo toto vnímání zla praktické důsledky pro formování americké zahraniční politiky. V závěru pak na obecnější úrovni a v širším kontextu hodnotí hlavní zjištění z jednotlivých částí práce.

Celkově je práce podrobně zpracovanou studií k důležitému aspektu americké zahraniční politiky. Z metodologického hlediska je potřeba podotknout, že si autorka zvolila celkově poměrně obtížné téma, a v jeho rámci ne úplně jednoduchý přístup založený na diskursivní analýze. Nicméně lze říci, že v rámci možností bakalářské práce se jí podařilo vytvořit přehlednou a koherentní práci k danému tématu. V části věnované pojetí zla v mezinárodních vztazích by bylo dobré pro kontrast zmínit i ty důležité směry, které morálu a pojmy jako „dobro“ a „zlo“ v mezinárodní politice apriori odmítají jako nebezpečné či nepraktické. Diskursivní analýza mohla být i podrobnější, a mohla zahrnovat hlubší vysvětlení vztahu jednotlivých pojmů ke konceptu zla. Také směřuje především k odlišení a porovnání dvou fází války proti terorismu, a ne k obecnějšímu využití konceptu zla. Autorka má sice pravdu, že Bushova administrativa používala koncept zla poměrně flexibilně, nicméně v závěru by šlo komplexněji shrnout, které z různých pojetí se ukázalo jako problematické a proč.

Z obsahového hlediska je práce kvalitně zpracovaná, autorka použila relevantní zdroje a dokázala obsáhnout velmi komplexní problematiku na pomezí náboženství, morálky a mezinárodní politiky. Pro závěry práce by bylo vhodné ještě vyzdvihnout problematiku neexistence šedých (neutrálních) států, ke kterým nebyla Bushova administrativa schopna adekvátně přistupovat právě

kvůli svému černobílému vidění světa. Tento problém by se dal ukázat i v projevech mířených na vnitrostátní opozici, kdy byli všichni ti, kteří s prezidentem nesouhlasili, označováni jako pomocníci zla. Právě využívání pozice toho dobrého (spravedlivého) pro prosazování vlastních politických cílů se ukazuje jako velmi problematické, a to nejen v případě Bushovy administrativy. Práce obsahuje poměrně zásadní věcnou chybu, která ale podle všeho vznikla nedorozuměním či přehlédnutím. Na str. 14 pdf dokumentu autorka cituje prezidenta Bushe jak tvrdí, že Bůh je mezi dobrem a zlem neutrální, což by odpovídalo spíše gnostické tradici. Poznámka pod čarou obsahuje odkaz na původní projev, kdy prezident Bush tvrdil, že „Freedom and fear, justice and cruelty, have always been at war, and we know that God is not neutral between them.” (zvýrazněno autorem posudku). Tvrzení na str. 37 „Tyto čtyři elementy dohromady způsobily, že Spojené státy začaly obracet svou pozornost především na oblast Blízkého východu“ není dostatečně vyargumentováno například s ohledem na Severní Koreu. Odkaz na genocidu ve Rwandě na str. 18 je příliš zkratkovitý, USA např. intenzivně lobbovaly na půdě OSN, aby se vyhnuly označení „genocida“.

Práce je po formální stránce na velmi dobré úrovni. Autorka píše srozumitelně a výstavba textu má logickou strukturu. Občas by pomohla ještě pečlivější redakční práce, např. „souvislosti s „černobílý“ viděním světa“ na str. 11, legitimovala místo legitimizovala na str. 27, nebo Uniting and Strengthening America na str. 29. Stylistika je také rámcově v pořádku, i když se občas vyskytují věty jako „Nový koncept „zla“ USA byl vystavěn na zcela jiných principech“ na str. 40, které jsou trochu matoucí. Nejasné je také užívání uvozovek, např. ve spojení “se ukázalo jako poměrně „krátkozraké“ přesvědčení” není úplně jasná jejich funkce.

Celkově se však jedná o důkladně zpracovanou bakalářskou práci na velmi obtížné téma, které využívá poměrně složité metodologické postupy. Splňuje formální a technické požadavky kladené na bakalářskou práci, proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **v ý b o r n ě**. Práce je po dílčích úpravách způsobilá k publikaci v případném sborníku studentských prací.

Při obhajobě navrhuji položit následující otázky: Jaká je alternativa k pojetí mezinárodních vztahů jako boje dobra se zlem? Proč jsou samotné Spojené státy považované v některých zemích za zlo? Jaké jsou hlavní pozitivní i negativní důsledky černobílého vidění světa? Které z jednotlivých koncepcí zla jsou podle vás použitelné v mezinárodních vztazích, a které už méně? Byla podle vás v situaci po 11. září nějaká jiná alternativa, jak s konceptem zla pracovat?